

DE HAAGSE TIJDEN

Koningin Elizabeth
in Den Haag

Pag. 5

Eline Vere in beeld

Pag. 6-7

RETRO CADEAUS • JUKEBOXEN • KLEDING • MUZIEK • ETC.

BENNIES
fifties

JUKEBOX KOPEN?

BEL: 070 358 58 10 OF KOM LANGS:
NAMENSESTRAAT 73 • SCHEVENINGEN

WWW.FIFTIESSTORE.NL

De Haagse krant van alle tijden

Ambtskostuums op Prinsjesdag

Mijn ouders besloten pas laat een televisie te kopen. Daarom keken mijn zusjes en ik vaak televisie bij buurkinderen. Uiteraard kinderprogramma's op woensdag- en zaterdagmiddag, maar ook plechtige gebeurtenissen, zoals het voorlezen van de troonrede op Prinsjesdag. Bij zo'n gelegenheid zag ik voor het eerst beelden van koningin Juliana. Wat voor beeld ik van een koningin in mijn hoofd had, weet ik niet, maar ondanks dat ze op een troon zat, was ik diep teleurgesteld. Ik zei dan ook hardop dat ik de koningin lelijk vond. De buurkinderen vertelden mij vervolgens op dreigende toon dat ik voor deze uitspraak zou worden opgepakt en in de gevangenis gegooid. Daar werd ik toch even zenuwachtig van en heb minstens één nacht slecht geslapen.

Uiterlijk

Of me bij die gelegenheid aan het uiterlijk van andere aanwezigen in de Ridderzaal wat bijzonders is opgevallen, herinner ik me niet meer. Terwijl er in de tijd waarover ik het heb, begin zestiger jaren, toch interessante kleding te bewonderen was. Kleding die werd gedragen door mannelijke aanwezigen die nog vasthielden aan de traditie van het dragen van het ambtskostuum. Zo is het zeer waarschijnlijk dat ik minister Luns, minis-

ter van Buitenlandse Zaken, in zijn ambtskostuum heb gezien. Ook leden van de Raad van State hebben het lang volgehouden in vol ornaat in de Ridderzaal te verschijnen.

Ambtskostuums

We zijn er natuurlijk wel aan gewend dat iemand die een bepaalde functie vervult, daar ook een bijpassend uniform bij aan heeft. De stewardess die je in een vliegtuig een drankje serveert of de kassamedewerker in de

supermarkt zijn daar voorbeelden van. Ook overheidsfunctionarissen hadden een uniform, al werd dat in die kringen het ambtskostuum genoemd. In 1815 heeft onze eerste koning, koning Willem I hiervoor de kledingvoorschriften vastgelegd. Hierbij werd bepaald dat 'Alle hogere en lagere burgerlijke ambtenaren, welke costumen hebben, zullen dezelve moeten dragen, wanneer zij ten Hove verschijnen. Wordende onder het woord costume geene andere verstaan, dan dezulke, welke door Zijne Majesteit zijn geaccordeerd'. Het uiterlijk van de ambtskostuums is sindsdien door de koning of koningin geformuleerd in Koninklijke Besluiten, waarvan de laatste uit 1948 dateert. Ieder ambt heeft zijn eigen groot- en klein kostuum; het grootkostuum is gala.

Boven: Aan weerszijden van de Glazen Koets lopen lakeien met tweekantige steken op het hoofd. Prinsjesdag 2017. Foto: Harry van Reeken, collectie HGA

Links: Ambtskostuum van Hendrikus Colijn, C. Meuwen & Zoon, 1925 - 1926. Collectie Rijksmuseum

Steken

Een prachtig onderdeel van de galaversies van de ambtskostuums vormden de zogeheten tweekantige steken op het hoofd van de ministers, Kamerleden en andere Prinsjesdagdeelnemers. Dit soort hoofddeksele heb je in twee uitvoeringen: met de voor- en achterzijde omgeslagen (denk aan de steken van Napoleon) of met linker- en rechterzijde omgeslagen. Over die laatste variant hebben we het hier. Omdat het binnenwerk van de steek van soepel materiaal was gemaakt, kon het hoofddeksele plat onder de arm worden gedragen. Op Prinsjesdag zien we in de Ridderzaal geen steken meer, maar in de stoet nog wel. Aan weerszijden van de Glazen Koets lopen lakeien met tweekantige steken, terwijl de koetsier een driekantige steek draagt.

Dresscode vandaag de dag

De mannelijke aanwezigen op Prinsjesdag worden nu geacht in jacquet te verschijnen. Dat is een driedelig kostuum dat

bestaat uit een jas, een broek en een gilet. De jas heeft korte revers en boogvormige of rondweggesneden panden. Vanwege dat schuin wegllopen van de panden wordt het jacquet ook wel een billentikker of penquijnjas genoemd. De broek, die we natuurlijk eigenlijk pantalon moeten noemen, is grijs gestreept zonder omslag. Onder het effen grijze gilet wordt een wit overhemd gedragen met dubbele manchetten en een liggende boort. Om het geheel compleet te maken, komt daar nog een grijze das bij. Na de Tweede Wereldoorlog waren de dragers van ambtskostuums tijdens Prinsjesdag in de minderheid. De kleding van de mannen is dus in de loop der jaren steeds minder kleurrijk geworden. Het zijn nu de vrouwelijke kamerleden, ministers, staatssecretarissen en genodigden die met hun hoeden en hoedjes de show stelen.

Jacqueline Alders

info@jacquelinealders.nl

Minister van Buitenlandse Zaken Joseph Luns betreedt de trappen van paleis Huis ten Bosch, 1967. Foto: collectie Nationaal Archief

van der VLUGT GLASHANDEL v.o.f.

Loosduinsekade 175
2571 BW 's-Gravenhage
Tel: 070-3603927
info@vd-vlugt.nl
www.glashandel-vandervlugt.nl

SINCE 1985®

Marcello's

**ART FACTORY
FIRST FLOOR**

PORTRET | ROCK ART | SCHILDER- EN TEKENLESSEN
ROCK HISTORY TOUR
www.marcellos.nl | www.rockhistorytour.nl
OPEN OP AFSpraak

CUVO. Zorg voor uw uitvaart.

CUVO UITVAARTZORG ONDERDEEL VAN COÖPERATIE DE VOLHARDING

BEL BIJ EEN OVERLIJDEN OF VOOR EEN AFSpraak 070 346 95 71 | WWW.CUVO.NL

DEN HAAG EN OMSTREKEN

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Correctie

In De Haagse Tijden van 17 mei verscheen een artikel van mijn hand *Een ritje langs mijn scholen in Den Haag*. Ik haal daar het bakkertje Van Houdt aan in de Juffrouw Idastraat. Ten onrechte schreef ik dat de zoon van mevrouw Van Houdt in de luxe kruideniers- en comestibles-zaak Eichholtz in de Hoogstraat werkte. Annelies Flinterman-van Houdt, een van de twee dochters van het echtpaar Jacques en Lies van Houdt nam contact met mij op en gaf aan dat de man over wie ik het had hun oom Wout, de broer van hun vader was. Dit gegeven wil ik bij deze graag rechtzetten.
Paul Casparie
paul.casparie@casema.nl

Uw levensverhaal

"Ik heb zoveel meegemaakt dat ik er wel een boek over zou kunnen schrijven!" Herkent u zich in deze uitspraak? Het is iets wat veel mensen bezighoudt: je loopt rond met verhalen en zou die wel willen vastleggen. Omdat je kinderen misschien weinig weten over vroeger. Of om dingen op een rijtje te zetten, terug te blikken op mijlpalen, hoogte- en dieptepunten. Al vertellende krijg je overzicht van wat het leven je gebracht heeft en hoe je gevormd bent. En soms zie je ineens een rode draad. Verhalen delen helpt. Wanneer je te maken hebt met zorg en ziekte kan het helpen erover te vertellen. Geeft het

nieuwe veerkracht en energie. Mensen zijn vaak verrast door wat het met ze doet! Zou u ook uw verhaal willen vastleggen, maar u weet niet goed hoe? Enkele jaren terug ben ik voor mezelf begonnen met het schrijven van levensverhalen. Als u vertelt, schrijf ik. Met uw foto's maak ik er een mooi boek van. Voor uzelf, als cadeau voor (klein)kinderen, of uw omgeving. Mooi om te geven of te krijgen! Om iets te vieren of te herdenken. Of gewoon zomaar. Kijk voor meer informatie en ervaringsverhalen op schrijfateliercaleidoscoop.nl.
Marion Nieuwenhuizen
info@schrijfateliercaleidoscoop.nl

Vakantiewerk

In De Haagse Tijden van 9 augustus staat een leuk artikel van Ton van Rijswijk over vakantiewerk. Daar haalt hij ook even zijn (en mijn) 'oude werkgever' de PTT aan. Uiteraard heeft de grote PTT vele diverse onderdelen. En zoals men weet: 'Zonder vervoer staat alles stil'. Een van die onderdelen was reeds meer dan vijftig jaar de RijksAuto-mobielCentrale, ook genoemd de RAC, KPN Autolease en PTT Autolease. De RAC was eigenaar en beheerder van ruim 10.000 diverse voertuigen. Deze werden allemaal aangekocht onder speciale condities door de afdeling inkoop in Den Haag en zonodig aangepast naar de wens van de gebruikers. Onderhoud werd veelal gepleegd in elf

werkplaatsen door het land, door ruim 500 medewerkers. Dit allemaal voor onder andere het volledige voertuigenpark van PTT Post en PTT Telecom, waaronder de rijdende postkantoren, voertuigen voor waardevervoer, speciale voertuigen voor PTT Telecom. Daarnaast ontwikkelde de RAC in samenwerking met diverse firma's speciale voertuigen, zoals de ME voertuigen, waterwerpers, voertuigen en afzetsystemen voor de brandweer etc. Modificaties en andere ingrepen werden uitgevoerd in de Nieuwbouw Werkplaats. Later is de Nieuwbouw Werkplaats afgesplitst en verplaatst naar Delft onder de naam van Transport Techniek Delft. Helaas is de gehele RAC inclusief TTD verdwenen. In Den Haag staat alleen de halfronde parkeergarage nog. In het gebouw van TTD Delft is nu een Rataplan gevestigd.
Ruud Vermeulen
ruud.ank.vermeulen@gmail.com

Hotel Wittebrug leeft nog steeds

De presentatie van het boekje *Hotel Wittebrug leeft nog steeds, Verzamelde Herinneringen* heeft inmiddels plaatsgevonden op 27 augustus jl. Een uniek gebeuren, waarbij iedereen herinneringen en verhalen deelde van meer dan vijftig jaar geleden, herinneringen aan een eerste baantje in het hotel, aan het familiegevoel wat het werken daar gaf. Aan een

unieke tijd in ieders leven. Dat gaf werkelijk verbinding. Na de presentatie van het boekje – louter bestemd voor inzenders van verhalen – was er een wandeling rond de locatie van het vroegere hotel (zie de foto op de hoek Nieuwe Parklaan/Badhuisweg). Het boekje, wat helemaal niet voorzien was, is het resultaat van zomaar een oproepje in De Haags Tijden van 24 augustus 2021 tot het delen van herinneringen aan het hotel, dat vijftig jaar geleden zijn deuren sloot. Er kwamen tientallen reacties binnen, waarvan een veertigtal zo de moeite waard, dat zij in boekvorm zijn gegoten. Inmiddels een groot succes, "een stukje noodzakelijke geschiedenis van de kleine man vastgelegd". Wat een totaal onverwacht prachtig project is dit geworden, waarvan heel veel mensen plezier hebben beleefd door terug te kunnen denken aan die mooie tijden van toen in en nabij Hotel Wittebrug. Wat De Haagse Tijden al niet bewerkstelligt!
Eeke Crabbendam
crab@telfort.nl

Hofpleinlijn

Met veel plezier heb ik het artikel van Ruud Berendes gelezen in De Haagse Tijden van 9 augustus omtrent de Hofpleinlijn naar Scheveningen, van welke trein ik twee jaar dagelijks gebruik heb gemaakt toen ik in Rotterdam werkte. Ik woonde destijds in het Belgisch

Park en nam de trein bij het Kurhaus waar nu het Bilderberg Hotel staat. Ik nam ook wel eens de halte Pompstationsweg en mijn halte was de Kleiweg in Rotterdam. Ik heb aan deze tijd (ca. jaar 1950) nog goede herinneringen aan overgehouden en met veel plezier gewerkt bij NEPAROFA (Nederlandse Papier Rollenfabriek) aan de Kleiweg als secretaresse.

O.L. de Hoo-Humme
dehoohumme.olga65@gmail.com

Voedselkastje

Het nieuwe voedselkastje staat sinds een paar weken op haar plek, bij buurt-en-kerkhuis Bethel Thomas Schwenckestraat 28-30. Je kunt eruit halen wat je nodig hebt, en erin zetten als je iets kwijt kunt aan houdbare etenswaren. 'Take what you need, leave what you can'. Gelukkig weten veel mensen de weg al te vinden, maar geef het vooral door. Hoe meer er gebruik van wordt gemaakt, hoe beter! De Haagse Dominicus wil graag delen en geven. Meer weten? Kijk op haagsedomnicus.nl

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via de klantenservice.

Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel of Jolanda Kraanen en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Marcello & Els
Milja de Zwart
Robert Mindé

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

De Prinsjesdag van 1970

Vroeg in de zomer van 1970 kregen wij (het 43ste Zelfstandige Verkenning Escadron der Cavalerie, gelegerd op legerplaats 't Harde) tijdens het ochtendappel te horen dat wij onderdeel zouden zijn van de militaire erehaag tijdens Prinsjesdag van dat jaar. Iedereen was natuurlijk opgetogen, want dit zou de dagelijkse sleur op de legerplaats enigszins breken. Dat jaar viel Prinsjesdag op 15 september en het was mooi weer tijdens het appel die dag.

Na het appel vertrokken we met twee bussen richting Den Haag, naar de kazerne die inmiddels is afgebroken en waar nu het nieuwe gebouw van het Internationaal Gerechtshof staat. Daar aangekomen kregen we eerst wat te eten en drinken.

Vervolgens moesten we ons omkleden in het 'eerste grijs', zoals het uniform werd genoemd in die tijd. De kleur grijs zat er overigens niet in. Na inspectie van de commandant en wat aanpassingen van mijn kant aan de geknoopte stropdassen werden we met de bus naar Plein 1813 gebracht. Via de Alexanderstraat en de Parkstraat marcheerden we linksaf het Lange Voorhout op. We hielden stil voor nummer 9, waar op de begane grond de boekwinkel van de uitgeverij Martinus Nijhoff was gevestigd en waar nu het beeld van Louis Couperus voor de gevel staat. Het toeval wilde dat ik op 1 juli 1966 bij Martinus Nijhoff in dienst was getreden en werkzaam was op de afdeling Admi-

nistratie bij de heer Bas Guyt en de heer Aad van der Tang. In de artikelen die Bob Jongschaap over bovengenoemde uitgeverij schreef (en die in De Oud Hage-naar werden gepubliceerd) zijn deze heren vermeld.

Ruim voordat de Gouden Koets voorbijkwam herkende ik de stemmen van enkele vrouwelijke collega's die tijdens de lunchpauze achter mij in de buurt stonden om de stoet te aanschouwen. Toen onze pelotonscommandant wat verder van mij weg was gaan staan, dorst ik me om te draaien en keek die collega's recht in het gezicht. Herkenning en hilariteit alom. Na een korte woordenwisseling met de collega's kwam die eerdergenoemde commandant op me afstormen met de vraag wat er aan de hand was. Ik legde het hem uit en hij verzocht me om het kort te houden. Hij vond het overigens ook wel grappig dat ik precies op die plek terecht was gekomen.

Opening van de vergadering der Staten-Generaal. De koninklijke familie na afloop op het balkon van het paleis Lange Voorhout, Prinsjesdag 1970. Foto: Stokvis, collectie HGA

Nadat de Gouden Koets weer was gepasseerd richting paleis Noordeinde, werden we weer in het gelid gezet en had ik de moed om stiekem nog even mijn Uzi met een hand los te laten en naar de collega's te zwaaien toen we weg marcheerden. Het weer sloeg op dat moment behoorlijk om. Van het Lange Voorhout marcheerden we de Parkstraat in en toen we bij de Mauritskade aankwamen, kregen we toch een stortvloed van regen over ons heen. Tot op de bilspleet waren we nat en zo gingen wij weer de bus in. In no time waren de ramen van de bus beslagen. Bij Utrecht kregen we weer wat zicht naar buiten. In 't Harde aangekomen kleedden we ons direct om en leverden we onze uniformen in bij de fourier.

Omdat ik als munitiebeheerder niet veel had te doen als we niet op oefening waren, werd ik de volgende ochtend op vriendelijke wijze door de commandant gevraagd de hulpfourier te helpen om de uniformen naar de stomerij te brengen. Ik had mijn rijbewijs voor de bekende viertonner gehaald en werd verzocht te rijden. De hulpfourier wist een tussendoor weggetje naar de stomerij van de bekende firma Palthe in Zwolle. Door

Ik op legerplaats 't Harde. De 104mm granaten op tijd afgeleverd op de schietbaan voor de AMX tanks.

de bossen en landerijen gingen wij op weg richting Zwolle. Met de viertonner nam ik de hele breedte van een landweggetje in toen er met grote snelheid een Opel Admiraal aan kwam rijden. Ik minderde vaart en reed half de berm in. Deze was boterzacht en ik zakte helemaal weg in een slootje, maar door de vaart kwam ik met de rechterkant weer omhoog en reed met het slootje tussen de wielen een houten paal die in het land stond dwars doormidden. De hulpfourier en ik sprongen uit de wagen en zagen vonken afspringen van de draden die nog aan die paal vastzaten. De schrik zat er wel een beetje in.

De bestuurder van de Opel gaf aan dat het mijn eigen schuld was en ging ervandoor. Ik heb wel nog zijn kenteken genoteerd. De dichtstbijzijnde boerderij

was vijf minuten lopen en daar heb ik de legerplaats mogen bellen. Na verloop van tijd kwam de Marechaussee (wachmeester De Jonge, woonachtig in Arnhem) rapport opmaken en enkele uren later kwam een militaire takelwagen aan. Laat in de middag kwamen we terug op de kazerne met de viertonner in de takels, onder de modder, zwaar beschadigd en met de natte uniformen er nog in. Ik moest direct een rapport in vijfvoud opmaken en de wagen schoonspuiten. De volgende dag bracht ik de uniformen alsnog weg naar Zwolle, maar dit keer over de hoofdweg. Daarna moest ik meehelpen met de reparatie en het schilderen van de viertonner. Voor mij is dit al vijftig jaar een memorabele Prinsjesdag!

Hans de Jonge
younge@ziggo.nl

Opening van de vergadering der Staten-Generaal. De koninklijke familie arriveert bij de ingang van de Ridderzaal. Foto: Stokvis, collectie HGA

HAAGSE ACTIE: 6 EDITIES VOOR € 20,-

JA, ik neem een abonnement of geef er een cadeau en ontvang iedere 14 dagen de krant in de brievenbus. Ik maak het bedrag over op NL44 ABNA 0813 7269 48 t.n.v. De Haagse Tijden BV.

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar: De Haagse Tijden, Laan van Meerdervoort 174, 2517 BH Den Haag of mail de gegevens naar: info@dehaagsetijden.nl

Maak jezelf of een (oud) Hagenaar blij met een abonnement op De Haagse Tijden

Naam ontvanger: _____

Straat + huisnr.: _____

Postcode + Woonplaats: _____

E-mailadres: _____

- ☐ Proefabonnement Nederland 6 edities € 20,00
- ☐ Halfjaarabonnement Nederland € 40,00
- ☐ Jaarabonnement Nederland € 75,00
- ☐ Jaarabonnement buitenland € 95,00

GRATIS LUNCH
voor Haagse senioren

Met informatie over onze uitstapjes, activiteiten en boodschappenhulp.

De BBD nodigt u van harte uit voor deze gezellige introductieactiviteit op **donderdag 20 oktober** van 12.00 - 14.00 uur.

U wordt thuis opgehaald en weer teruggebracht.

U kunt zich aanmelden via
070 - 364 66 61
van 9.00 - 13.00 uur

Stichting BBD · Esperantostraat 160 · www.bbddenhaag.nl

Bij de Rooij VISIONAIR & COACH

ALS HELDERZIENDE NEEM IK JE MEE IN DE
ANTWOORDEN OP JOUW VRAGEN.
HIERDOOR KUN JE VOL VERTROUWEN JOUW
JUISTE PAD BEWANDELEN.

Met de QR-code kun je een **GRATIS**
consult inplannen (t.w.v. €45,-).

Actie is geldig t/m 1 december 2022.

Bijderooij.nl
Boschstraat 85
Scheveningen
0653813003
lise.de.rooij@hotmail.com

Samen aan alles gedacht!

- Opbaren thuis of in een uitvaartcentrum naar keuze
- Vooraf vastleggen van uitvaartwensen
- Uw uitvaartverzorger in regio Haaglanden

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar

Bautersemstraat 1, 2518 PC Den Haag
www.henning-uitvaart.nl

Uitvaartverzorging **J. Henning**

Uitvaartverzorging J. Henning anno 1885 is houder van het Keurmerk Uitvaartzorg

Zondagochtend-concerten € 16,-

WORLD FORUM THEATER DEN HAAG Aanvang 11.00 uur

2 oktober 2022 Meezingconcert met de Wannebiezz
5 februari 2023 Een Koffer Vol Liedjes
(Tony Neef, Maaike Widdershoven, Ruud Bos)
12 maart 2023 ForEverly Brothers - Ode aan the Everly Brothers

DE DOELEN ROTTERDAM Aanvang 11.00 uur

20 november 2022 Laura Fygi & Trio Galantes
11 december 2022 Van Smartlap tot Opera
18 december 2022 White Christmas at de Doelen (11.00 uur en 19.00 uur)
22 januari 2023 Carel Kraayenhof en Leoni Jansen
12 februari 2023 New Diamonds - Ode aan de Blue Diamonds
5 maart 2023 Franklin Brown & Tiny Little Bigband:
Ode aan Tom Jones, Sinatra en andere grootheden

Meer informatie en bestellen via internet of telefonisch:
www.zondagochtendconcerten.nl - 010 4225244

Seniorenhelp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Senioren-verhuizing Volledig verzorgd!
Woning-ontruiming Huur- en koopwoning
Schilder-en kluswerk Stofferen en behangen
Spoed-oplevering Binnen 7 dagen leeg

de beste in VERHUZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhelp Nederland

www.seniorenhelp.com

novodent Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Wij komen in overleg bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- Behandeling aan huis mogelijk in overleg
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

De mooiste busreizen
Gewoon perfect geregeld.

Kerst in Trier aan de Moezel vanaf p.p.
5-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdtri01 **€ 599**

Kerst in de Eifel vanaf p.p.
6-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdsdk02 **€ 679**

All inclusive Kerst aan de Moezel en Rijn vanaf p.p.
5-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdtrt01 **€ 699**

Kerst tussen de Elzas en Zwitserland vanaf p.p.
8-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdmhe01 **€ 769**

Kerst en Oud & Nieuw in de Alpenlanden vanaf p.p.
12-daagse busreis www.dejongintra.nl/kdwdn02 **€ 1369**

De 3 zekerheden bij het boeken van uw vakantie
✓ Zekerheid over uw betaling ✓ Gratis omboekservice ✓ Zekerheid tijdens uw reis

www.dejongintra.nl/kerstreizen
Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Reissom excl. € 19,50 reserveringskosten, SGR bijdrage € 5 p.p. en Calamiteitenfonds € 2,50.

de Jong Intra vakanties

Koningin Elizabeth in Den Haag

Prinsjesdag 1957. De traditie van het koffertje dreigde bijna verloren te gaan. Minister Hofstra van financiën had de rijksbegroting namelijk in zijn aktetas meegenomen naar het Binnenhof. Een aantal studenten waren het daar niet mee eens en boden de minister demonstratief een nieuw koffertje aan. Die hij overigens niet zou gebruiken. Waar dat koffertje is gebleven weet niemand, maar op de derde dinsdag van 1958 gebruikte de minister weer het originele exemplaar.

Halverwege het parlementaire jaar, op woensdag 26 maart 1958, werden er op het Binnenhof andere cadeaus aangeboden. Den Haag is dan het toneel van het eerste staatsbezoek van koningin Elizabeth aan Nederland. Een dag eerder was de Britse vorstin met prins Phillip in Amsterdam aangekomen. De inwoners van Den Haag keken al weken uit naar het koninklijk bezoek. Veel straten waren versierd met vlaggetjes en linten. In de etalages van winkels en magazijnen stonden foto's van koningin Elizabeth en haar gezin. De bomen rondom het Binnenhof waren getooid met oranjeappels en in de Hofvijver dreef een kleurrijk bloemenschip.

Op woensdagochtend vertrok de Britse vorstin met koningin Juliana en haar gezelschap uit de hoofdstad. Na een korte stop in Aalsmeer ging de reis naar Wassenaar. Vanuit daar volgde de stoet van zes auto's het rijwielpad door de duinen langs de met vlaggen versierde watertoren naar Scheveningen. De colonne reed door een erepoort van netten en tonnen en langs een feestelijk getooide vissersvloot naar de tweede binnenhaven. Daar werden ze enthousiast verwelkomd door een grote menigte Scheveningers, waarvan vele vrouwen zich hadden gekleed in de traditionele klederdracht. Aan koningin Elizabeth werden diverse geschenken aangeboden, zoals een prachtige Scheveningse omslagdoek. Ook werd een zorgvuldig nagebouwd model van een logger cadeau gegeven door de 64-jarige B. Rog, die met zijn schip driemaal de prijs voor de best verzorgde haring had gewonnen. Het model, zo vertelde hij, was speciaal met de hand gemaakt voor prins Charles.

Vanuit Scheveningen ging de tocht naar Paleis Huis ten Bosch waar ze verwelkomd werden door het orkest van de Nederlandse Luchtmacht die het Engelse volkslied speelde. De afdeling Den Haag van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde bracht

Bij haar vertrek uit het Gemeentemuseum groet H.M. Koningin Elizabeth vanuit de auto vriendelijk de juichende menigte. Foto: Anefo, collectie HGA.jpg

een kleurrijke bloemenhulde aan de Britse vorstin. Het boeket bestond uit lelietjes van dalen, blauwe druifjes en maartse viooltjes. Voor het paleis stond een ere-squadron van de Koninklijke Luchtmacht die op verzoek van prins Bernhard geïnspecteerd werd door prins Phillip. Na de lunch, waar ook prinses Wilhelmina aanzat, ging het Engelse vorstenpaar vergezeld door koningin Juliana en de prinsessen Beatrix en Irene met chique Rolls Royces naar het Haags Gemeentemuseum om daar een tentoonstelling over de zestiende-eeuwse koningin Elizabeth I te bezoeken.

De stoet draaide vanuit Huis ten Bosch de Bezuidenhoutseweg op. Langs de kant van de weg stonden duizenden juichende en zwaaiende Hagenaars en andere belangstellenden. Op de Herengracht was het zo druk dat de wagens maar langzaam konden passeren. De tocht werd onderbroken voor een kort bezoek aan de Anglicaanse kerk, gelegen aan de Ary van der Spuyweg. Daar stonden opgetogen leerlingen van de Engelse school met kleine vlaggetjes opgesteld om hun

vorstin enthousiast te begroeten. Bij de ingang van de kerk bood de vierjarige Nicolette Lubberts met een kniebuiginkje koningin Elizabeth een boeket bloemen aan, terwijl de vijfjarige Ann Roberts bloemen aan koningin Juliana gaf. In de kerk werd een perkamenten oorkonde getoond, waarop het koninklijke bezoek reeds was opgeschreven. De beide koninginnen, de prinsessen en prins Phillip zetten hun handtekeningen, waardoor het document van bijzondere waarde werd voor de kerk.

Op het laatste deel van de tocht naar het Gemeentemuseum werden de kappen van de Rolls Royces neergelaten zodat een uitbundige menigte langs de kant de vorstelijke ingezetenen kon zien. Voor het Gemeentemuseum, die getooid was met Engelse en Haagse vlaggen, werden koningin Elizabeth en prins Phillip van harte verwelkomd door burgermeester Kolfshoten. Het koninklijk gezelschap liep daarna langs een erewacht van de Haagse bereden brigade naar de centrale hal, waar ze muzikaal begroet werden door het Haags mannenkoor Die Haghe

Bezoek van het Engelse Koningspaar aan Den Haag, bij het Huis ten Bosch, van links naar rechts Koningin Juliana en Koningin Elisabeth II. Fotoburo Thuring, collectie HGA

Sangers. Nadat de koningin was voorgesteld aan het gemeentebestuur en museumdirecteur Wjzenbeek werden de gasten naar de tentoonstelling geleid, die een fraai beeld toonde van de Gouden Eeuw van Groot-Brittannië, het tijdperk waarin Elizabeth I (1533-1603) Engeland tot grote bloei bracht.

Tijdens het bezoek kreeg koningin Elizabeth van het gemeentebestuur vier bijzondere zeventiende-eeuwse penningen met daarop de portretten van onder andere Willem III en Frederik Hendrik. De muntstukken zaten in een cassette van groen marokijnleer met het wapen van Den Haag in goud op het deksel. Ter gelegenheid van de tentoonstelling kreeg de Britse vorstin een luxe uitgave van de catalogus, gebonden in half perkament en met de handtekening van Elizabeth I in goud aangeboden. Nadat ze met een gloednieuwe vulpen, gestoken in een antieke standaard, het gulden boek van de gemeente Den Haag had ondertekend, werd de tocht voortgezet naar het hoofdgebouw van de voormalige Haagse Dierentuin, waar een receptie met diplomatieke vertegenwoordigers werd gehouden. De koningin en haar gezelschap werden door ruim 2500 uitbundige inwoners van het Britse Gemenebest opgewacht.

Die avond werd het vorstenpaar in de Trêveszaal een vorstelijk banket door de Nederlandse Regering aangeboden. De koningin was gekleed in een diepblauwe, fluwelen robe en een hermelijnen stola en ze droeg een oogverblindende diadeem. De

met geborduurd damast beklede hoefijzervormige tafel was fraai versierd met bloemstukken van gele en oranje tulpen en fresia's. De kristallen wijnglazen en het zilveren bestek twinkelde in het gouden licht van de kronen en kandelaars. Naast koningin Elizabeth zaten minister-president Willem Drees en koningin Juliana. Het menu bestond uit gerookte zalm, soep, jong gebraden kalkoen, ganzenlever en ijs met aardbeien. Langs de Hofvijver probeerden vele Hagenaars een glimp op te vangen van het koninklijke galadiner. Na het banket maakten koningin Elizabeth en haar gezelschap een korte rondrit. Via het versierde Plein, de Korte Vijverberg, de Plaats en het Buitenhof reed de auto naar de Ridderzaal, waar een officiële staatsreceptie werd gehouden. Het eeuwenoude vertrek was aangekleed met tienduizenden rozen, anjers, narcissen en andere kleurrijke bloemen.

Met het diner en receptie kwam er een eind aan het koninklijk bezoek aan Den Haag. Elizabeth had een onuitwisbare indruk achtergelaten waar nog lang over werd nagepraat. Tijdens haar rondtoer had ze de harten van vele Hagenaars weten te veroveren. Lezers van De Haagse Tijden die de komst van de Britse vorstin aan onze stad nog kunnen herinneren, zullen misschien door het overlijden van koningin Elizabeth op 8 september met weemoed terugdenken aan die dag. Een tijd die geweest is en nooit meer terug zal komen.

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

Louis Couperus. Foto uit 1900, M. Goldsmid, collectie HGA

Couperus

Louis Couperus was de Benjamin van de familie. Hij was de elfde in het gezin en werd ontzettend verwend. Dat

kwam doordat een paar van zijn zussen jong zijn overleden en er daardoor veel aandacht naar hem ging. Zijn vader en grootvader waren succesvol geweest in Nederlands-Indië, waardoor zij in Den Haag op grote voet konden leven.

Zij pasten geheel in het milieu van de nieuwe Haagse elite, het nieuwe geld dat voornamelijk in Indië was vergaard. De ou-

De sterfscene van Eline Vere, uitgebeeld door Thom Puckey (De huidige plek van het beeld in het Zuiderpark)

Eline Vere in beeld

Den Haag profileert zich graag als stad van Vrede en Recht. Vooraanstaande instituten als het Vredespaleis en het Internationale Strafhof bevestigen dat beeld. Maar vraag een gemiddelde Nederlander naar waar hij het eerst aan denkt bij Den Haag dan zal toch snel het deftige karakter van de stad genoemd worden. Dat komt omdat het de hofstad van de Koninklijke Familie is, maar ook door de verhalen van Couperus. Geen stad waar na honderd jaar de sfeer van zijn boeken nog steeds voelbaar is. Het verbaast dan ook niet dat op diverse plaatsen beelden, gedenkborden en plaquettes van hem te zien zijn. Couperus was een groot schrijver met een rijk oeuvre, maar hij werd vooral beroemd door zijn eerste roman, *Eline Vere*.

dere broers van Louis hadden in Delft gestudeerd en hadden goede banen. Louis daarentegen was zwak in wiskunde en kon daardoor niet naar de universiteit. Zijn liefde voor literatuur bracht zijn leraar Nederlands ertoe hem te adviseren de lerarenopleiding MO Nederlands te gaan volgen. In zijn vrije tijd schreef Louis gedichten die hij ook publiceerde. Tot zijn verbazing en ergernis werden die allesbehalve positief ontvangen. Ondanks de slechte ontvangst van zijn bundels ging hij door met schrijven. Hij klampte zich vast aan kleine successen zoals het plaatsen van één gedicht van hem in de Nieuwe Gids.

Dandy of gekweld schrijver

Werken voor geld was er voor Louis niet bij. Druk met schrijven maar ook druk met het bezoeken van opera- en toneelvoorstellingen in de Haagse Schouwburg en het Kurhaus of soirees en salonconcerten. Zijn broers hadden weinig op met zijn activiteiten en mopperden over zijn geldverkwisting op kosten van hun vader. Vooral zijn verfijnde kledingkeuze en voorliefde

voor mooie accessoires moesten kapitalen gekost hebben. Louis had dan ook meer weg van een dandy dan van een gekweld schrijver. Geen wonder dat hij in Haagse kringen een gezien en gevierd persoon was. Zijn grote voorliefde voor opera maakte dat hij instemde met een verzoek van Virginie la Chapelle, een bekend componiste in zijn tijd, om samen met haar een kinderopera te schrijven. Deze opera werd opgevoerd door kinderen uit de hogere kringen als een benefietvoorstelling in de Haagse Schouwburg ten bate van onder andere de stichting Arbeid Adelt. Deze liefdadigheidsinstelling bestaat nog steeds en is ook nog steeds actief. De opera was een groot succes maar kort erna overleed Virginie op nog jonge leeftijd.

“De belevenissen en gebeurtenissen in het leven van Eline Vere waren zeer herkenbaar.”

Van gedichten naar romans

Deze gebeurtenis greep Couperus zeer aan. Zijn vriend Gerrit Jaeger, redacteur bij de Haagse krant Het Vaderland en amateur toneelschrijver, moedigde Couperus aan het dichten te laten en een roman te gaan schrijven. Zij hadden al vaak met elkaar gesproken over de nieuwste Russische literatuur, met name die van Tolstoj. Couperus meende het beter te kunnen en begon met schrijven. Hij wist direct al wie zijn hoofdpersoon moest zijn: Eline Vere (het alter ego van Virginie). Zijn eerste concepten waren volgens Jaeger zo goed dat hij Couperus wist te overtuigen ze te publiceren. Hij wist ze als feuilleton in zijn krant geplaatst te krijgen en het was direct een doorslaand succes. De belevenissen en gebeurtenissen in het leven van Eline Vere waren zeer herkenbaar.

Theo van der Nahmer, beeldhouwer, bij het beeld van Eline Vere (1958) in het plantsoen langs de Groot Hertoginnelaan. Foto: 1973, Pieter Paul Koster, coll. HGA

De opera's die Eline bezocht werden ook echt opgevoerd, de plaatsen waar zij kwam waren aanwijsbaar in de stad. Ook de soirees en theebezoeken werden beschreven alsof men er zelf bij aan kon schuiven. In het boek waren dan ook veel autobiografische elementen te herkennen.

Eline Vere 1

Rode draad van het verhaal is de schone schijn waarin Eline leefde, het benauwende milieu van mooie kleren en goede manieren waar niet aan te ontsnappen leek. Het standbeeld van Eline Vere aan de Groot Hertoginnelaan van de beeldhouwer Theo van der Nahmer geeft dat goed weer. Hij verbeeldt Eline als een charmante dame, gekleed naar de laatste mode en symbool van Haagse chic. De locatie is ook goed gekozen: een statige laan, waar Couperus trouwens een

Groot Hertoginnelaan, standbeeld van Eline Vere door Theo van der Nahmer, in het plantsoen langs het begin van de laan. Fotoburo Thuring, collectie HGA

hekel aan had maar dat terzijde, een ruime omgeving zodat ze van alle kanten goed te zien is. Maar ook alleen, erg alleen. Het beeld is in 1955 gemaakt en zou oorspronkelijk op het Nassauplein worden geplaatst. Wegens herinrichting van het plein is van plaatsing daar niets terecht gekomen. Na een korte periode gestald te zijn bij het Gemeentemuseum heeft het beeld op de Groot Hertoginnelaan haar definitieve plaats verworven.

Eline Vere 2

Den Haag besteedt in de openbare ruimte veel aandacht aan de persoon Couperus. Uniek is echter dat de stad twee beelden van een literair figuur tentoonstelt. Het is sowieso al uniek dat er een beeld van een literair figuur op straat staat, laat staan twee. Ze zijn echter heel verschillend. In 2012 werd in de

Grote Marktstraat het tweede beeld van Eline Vere onthuld, gemaakt door Thom Puckey. Het beeld van Puckey zegt niets over couture en goede manieren, maar alles over het smartelijke lijden aan het einde van haar leven. Eline was eenzaam en wispelturig, had veel behoefte aan aandacht en bevestiging maar

met name de sterfscène was het gesprek van de dag in Den Haag. Het moment dat zij zich bewust werd te veel ingenomen te hebben en er geen weg meer terug was, is treffend weergegeven door Puckey. Dit weinig vrolijk stemmende beeld stond in de Grote Marktstraat tussen het winkeland publiek.

“Uniek is dat de stad twee beelden van een literair figuur tentoonstelt.”

was ook ongelukkig in de liefde. Niet dat de heren geen belangstelling voor haar hadden, maar haar depressies weerhielden haar ervan zich te binden. Tegen het einde van haar leven kreeg ze van haar arts morfine voorgeschreven waarvan zij ‘per ongeluk’ te veel innam, hetgeen haar fataal werd. Haar dood en

Zo treffend en stijlvol als de locatie van het beeld van Van der Nahmer is gekozen, zo misplaatst was het beeld van Puckey hier. Reeds na twee jaar werd het verplaatst naar de stoep voor de Openbare Bibliotheek aan het Spui waar het na een jaar weer verhuisde naar de overkant, de Primark. Ook hier

kon het niet lang staan en het beeld verhuisde naar de Lange Poten. Wederom na een jaar verhuisde het en nu naar het Zuiderpark. Blijkbaar wist men zich er geen raad mee. Het Zuiderpark wordt niet voor niets wel eens het park van de verweesde beelden genoemd. Maar gek genoeg is het daar meer op zijn plaats dan in de drukte van het centrum. Hier kan men rustig naar het beeld kijken en zich inbeelden wat Eline moet hebben doorstaan.

Tot slot

Twee beelden van Eline Vere die treffend de twee kanten

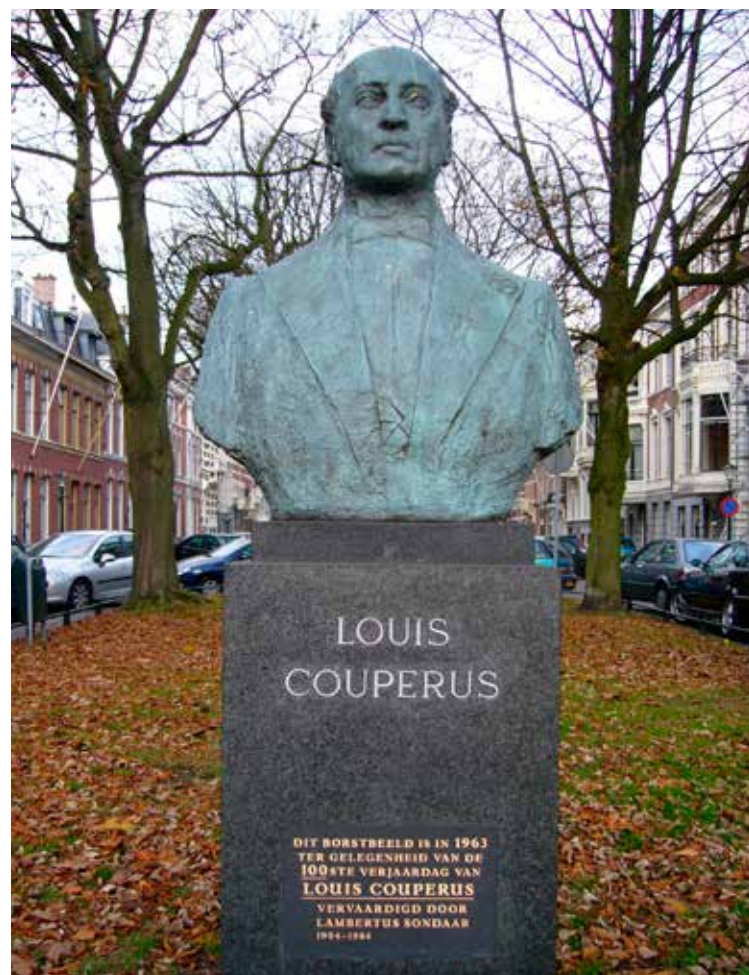
van de hoofdpersoon van de roman weergeven: charmant en welgemanierd versus geestelijk met zichzelf in de knoop. Een romanfiguur die nu nog steeds heel herkenbaar is. Geen wonder dat het boek na ruim honderd jaar nog steeds herdrukt wordt en op veel leeslijsten van middelbare scholieren staat. Couperus zag zichzelf als echt een Hagenaar. Terecht dat Den Haag veel aandacht aan deze grote schrijver besteedt en hem daarmee als ware Hagenaar eert.

Ton van der Pijl

Tonvanderpijl212@gmail.com

Toneelopvoering van Eline Vere door de Haagsche Comedie in de Koninklijke Schouwburg ter gelegenheid van een Louis Couperusavond. Foto uit 1952, Stokvis, collectie HGA

De buste van Louis Couperus in de Surinamestraat

‘Wij staan altijd voor u klaar.’

Rolf, Linda, Paul en Michelle van DELA

Ons ervaren team helpt u graag om het afscheid altijd persoonlijk en bijzonder te maken. Voor leden en ieder ander. Ga voor informatie naar dela.nl/denhaag of bel **070 217 09 10** voor een persoonlijk gesprek.

DELA
voor elkaar

UTS® VAN DER GEEST VERHUIZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuizingen
- Particuliere verhuizingen
- Int. verhuizingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuisdirigente
- Handyman
- Inboedelopslag

T 070 399 42 41
W utsvandergeest.nl

ERKENDE VERHUIZERS

GeWOON de grootste collectie klassieke meubelen van Nederland

Tv commodes • Salontafels • Dressoirs • Vitrinekasten • Eetkamertafels & -stoelen • Fauteuils & banken

Elke 1^e zondag van de maand zijn wij geopend tussen 12.00 en 16.00 uur.

Star
STIJLMEUBELN

Westvlietweg 99, Den Haag • starstijlmeubelen.nl

Houtwinkel Zaag

De mooiste kasten op maat gemaakt #WijHelpen

Bezoek onze showroom

WWW.HOUTWINKELZAAG.NL | Laan van Meerdervoort 258 | 070-3452700

PHF P.H. Frauenfelder

- loodgieters
- installatie
- daktechniek
- 24h service

www.phfrauenfelder.nl

Vestiging Den Haag

Oude Haagweg 617
2552 GK Den Haag

T 070 - 325 44 40
info@phfrauenfelder.nl
www.phfrauenfelder.nl

Vestiging Rotterdam

Graafstroomstraat 35b
3044 AN Rotterdam

T 010 - 850 12 00
info@phfrauenfelder.nl
www.phfrauenfelder.nl

Service

Sanitair

Verwarming

Woning aanpassing

Dak

75 JAAR
1944 - 2019
PHF

Marijke Mode

Uitnodiging

Het doet ons genoeg u uit te nodigen voor de prachtige najaarscollectie 2022 in ons nieuwe pand aan de Badhuisstraat 20.

High Tea & Openingsfeest op
Donderdag 29, vrijdag 30 september en
zaterdag 1 oktober 2022
van 10:00 tot 17:00 uur.
De koffie staat klaar

Yes, de gehele najaarscollectie 2022 staat **NU** online.
www.marijke.nl
GRATIS VERZENDEN

Iets leuks gezien online?
Bestellen kan ook telefonisch.
Tel: 070-3631990
Betaal achteraf, via factuur.

Nieuw Adres: Badhuisstraat 20 Den Haag Tel: 070-3631990
www.marijke.nl info@marijke.nl

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Volkswagen 1600TL

Vanmorgen reed er een donkergroene Volkswagen 1600 TL Fastback voor mij en ik moest gelijk aan Ton Hazenbroek denken. Waarom? Omdat hij in de jaren zeventig in zo’n zelfde auto reed. Hij behoorde in die tijd tot onze vriendenclub die zijn basis vond bij Dansschool Van der Meulen aan de Laan van Meerdervoort. Ja, inderdaad met feestjes bij Anne Marie Starmans, mijn toenmalige vriendin Cora, haar collega Anjo Schouw en nog een aantal. Ik ben zelfs met Ton op vakantie naar Mallorca geweest. Mooie tijden, maar dat terzijde.

De Volkswagen 1600TL dus. Een Fastback, of anders gezegd een Sedan met een sportieve, aflopende Coupé-lijn. Nieuw voor die tijd en zeker voor Volkswagen in zijn stap naar grotere modellen dan de Kever. Eigenlijk een heel fraai model met elegante lijnen en een mooi gebruik van chroom, waarbij het geheel toch een solide indruk maakte. Door zijn hoge opbouw bood hij voldoende been-, elleboog- en hoofdruimte voor vijf inzittenden en achterin zelfs een opklapbare midden-armsteun. Het interieur was

typisch Duits Volkswagenclean uitgevoerd. Achter het standaard zwarte VW-stuur met die half chromen claxonring drie kloeke, zelfs voor slechtzienenden, helder afleesbare klokken. In het midden de optimistische snelheidsmeter die tot 160 kilometer aangaf, links de benzinemeter en rechts de analoge tijds klok. Links daaronder twee knoppen voor de ruitenwissers en -sproeiers en de verlichting. De richtingaanwijzer aan het stuur bediende ook het groot-/dimlicht en in het midden van het dashboard,

naast het asbakje, drie chromen schuifjes voor de ventilatie en dat was alles. Speciale aandacht was besteed aan de stoelen die aan de voorkant verhoogd waren, zodat ze extra support gaven aan de onderbenen. De leuning en waren ook verhoogd voor een goede support op schouderhoogte. En beide stoelen waren royaal verstelbaar in 49 zitposities, zoals VW zelf beweerde. Ook bij deze Volkswagen de motor achterin en voorin de bagageruimte, maar door een slimme motorpositionering was er ook achterin, boven de motor, nog extra bagageruimte. Rijden met deze Volkswagen TL bleef natuurlijk typisch

Volkswagen, met zijn opvallend opstaande rem- en koppelingspedalen. Een luchtgekoelde motor, achterwielaandrijving en zoals gezegd de motor achterin. Dat laatste had natuurlijk zijn effect op de wegligging en zijwindgevoeligheid. Vóór had hij schijfremmen en achter trommelremmen. Sturen ging licht en schakelen, zoals bij de Kever, was altijd wat rommelig en weinig strak. Parkeren was eveneens net als bij de Kever door een moeilijke afstandsinschatting ‘op goed geluk’. Opmerkelijk was eveneens bij dit model het sluiten van de portieren die je flink moest dichttrekken in verband met een soort

vacuümeffect. Slim was trouwens dat er geen knopjes op de deuren zaten waaraan je kon zien of de deuren afgesloten waren of niet. Ik was het bijna vergeten, maar ook zo handig en effectief waren de grote lussen achter de portieren voor de achterpassagiers om zich aan vast te houden, met daarboven een kledinghaakje met daar weer boven een lampje voor de binnenverlichting. Zo ongelooflijk oerdegelijk Duits en dat gold voor de hele auto. Gelukkig waren onze feestjes bij Anne Marie stukken frivoler.

John Vroom
johnvroom@planet.nl

HAAGSE GELUIDEN

Haagse Geluiden gaat over Haagse muziek, dansgelegenheden, muziekwinkels en platenzaken in de jaren '50, '60 en '70.

The Scarlets

Er hebben in Den Haag twee bands met de naam The Scarlets bestaan. Hier gaat het over de beatband. Vijf piepjonge Scarlets laten rond september 1964 voor het eerst van zich horen op een tuinfeest bij De Gaarde.

Ze pogen *It's All Over Now* van de dan ook nog jonge Rolling Stones te spelen. Vanaf hier gaat het snel in het Haagse. De bekendste bezetting uit deze periode bestaat uit Peter de Looft (zang/ gitaar), Bram Aarsbergen (bas), Herman Nabarro (drum), Bert Winter (zang/ orgel) en Harry Wolf (gitaar). The Scarlets is vooral een Beatles band. In Den Haag gaat al snel de gevleugelde kreet rond dat “The Scarlets de nummers van The Beatles nog eerder spelen dan The Beatles”.

Het is een band van en voor de Haagse Wildhoef Kikkers; Peter en Herman zijn daar ook lid van. Hun eerste echte optreden is in 1964 dan ook voor uitsluitend Haagse Wildhoef Kikkers, met nummers van The Beatles, The Hollies en The Searchers. Op Decca is met bovenstaande formatie één single opgenomen, *Now I Know/ Please Come Home*. De voormalig Rotterdamse burgemeester André van der Louw is een groot fan en wijdt in 1966, als journalist van muziekblad Hitweek, een

groot artikel aan de band. In 1966 treden ze op in Poeldijk in het voorprogramma van The Hollies en op 13 juni 1980 op de roemruchte Haagse Beatnach met Peter, Herman, Harry, Frans van Deenen (bas) en Peter de Bruin (gitaar). In 1989 bestaat de band 25 jaar en dat wordt op vrijdag 13 oktober groots gevierd in de toenmalige Houtrust Rotonde. Het is een knipoog naar de Haagse Beatnach, die ook op vrijdag de dertiende was. Het

is een besloten feest en onder andere via ondergetekende gaan er uitnodigingen naar voormalige Wildhoef Kikkers, oud-Drie Stoepen en oud-(1e) Marathon gangers, Robbie van Leeuwen en Rudy Bennett (Motions), Klaasje v.d. Wal (Shocking Blue), Beer Klaasse (Q '65), Peter de Ronde (Golden Earrings) en vele anderen. Een dikke achthonderd veertigers gaan ongegeneerd uit hun dak. De band wordt aangekondigd door Pee White van de voormalige Haagse rock & roll band Pee White a/t Magic Strangers, en bestaat uit Peter de Looft, Bert, Frans en Peter de Bruin. Na middernacht aangevuld met zangeressen Sacha de Bruin (dochter van), Marion Haagen-doorn en Saskia Riemens en de Haagse muzikanten Huib van Straaten, Kit van Ettinger,

Hans Adelaar en Evert Nieuwstraten. Op 12 april 1997 speelt de band in de Houtrust Rotonde naar aanleiding van De Vrede van Den Haag - het vredesverdrag tussen De Plu en De Kikkers - met als muzikale gast Peter de Ronde (ex-Golden Earrings). Op 30 september 2012 organiseert Hans Borias een groots reünieconcert op voormalig tennispark Houtrust aan de Laan van Poot, met onder andere Peter de Looft, Bert en Herman. De toegang is gratis, maar vol is vol. Tegen een redelijke prijs kan je genieten van een fameus Indisch buffet, en het is inderdaad barstensvol. De band bestaat nog steeds en treedt nog op. Dus een echt Haags fenomeen!

Robert Mindé
romin@ziggo.nl

De komende weken zie en hoor je onderstaande programma's bij Omroep West. Daarnaast houden we je natuurlijk altijd op de hoogte van al het nieuws.

TV WEST MAANDAG T/M VRIJDAG

Dagprogramma's vanaf 17.00 uur: (daarna herhalings)

ma: Vogelvrij Serie waarin we het prachtige Zuid-Hollandse landschap zien, vanuit het perspectief van weidevogels.

Schatten van de Streek Frank Jan Kat gaat op bezoek bij gepassioneerde vrijwilligers en beheerders en hun museum of activiteiten.

di: Team West Opsporingsprogramma waarbij de politie jouw hulp nodig heeft. Presentatie: Kirsten van Dissel.

Wat een Verbeelding Het verhaal achter openbare kunst in Den Haag.

wo: Merlijn over de Atlantikwall Merlijn Passier gaat op zoek naar sporen van de Atlantikwall tussen De Zilk en Hoek van Holland.

do: Zo doen wij dat Johan Overdeest gaat op bezoek bij fabrikanten die bijzondere producten maken in onze regio.

vr: Hart voor Muziek Zing mee met Hollandse muziek.

17.30 uur TV West Nieuws met onder meer Martine Boerkamp (foto).

17.45 uur Weer Het weerbericht met Huub Mizze.

TV WEST ZATERDAG

07.30 uur TV West Weekoverzicht

11.00 uur LIVE: Herdenking Oranjehotel (24 september)

17.00 uur Westdoc Op 24 september **Herdenking Oranjehotel**: herhaling van de LIVE herdenking van die ochtend. Op 1 oktober **Beter bestreden dan genegeerd. De kunst van Suze Robertson** over deze gedreven en strijd lustige Haagse kunstenaar.

TV WEST ZONDAG

10.00 uur Residentie Orkest Concert Met jazz-zangeres Fay Claassen, (25 september). Dit concert wordt alleen om 11.00 uur herhaald.

20.00 uur TV West Sport Met een overzicht van de dat weekend gespeelde voetbalwedstrijden in de Tweede en Derde Divisie.

20.45 uur Verslag NN CPC Loop Den Haag (25 september)

RADIO WEST

Kijk voor een overzicht van de programma's van Radio West in de gratis Omroep West app of op de website Omroepwest.nl.

UITGELICHT

radio west
altijd dichterbij!

Van zaterdag 24 tot en met vrijdag 30 september staat Radio West in het teken van de jaren '80: een week lang de hele dag muziek uit dat decennium, herinneringen, toepasselijke prijzen en nieuws uit die periode. Op vrijdag 30 september hoor je de Amazing Eighties Top 80, waarvoor luisteraars vanaf 19 september op hun favoriete 80's platen kunnen stemmen.

Amazing Eighties
vanaf zaterdag 24 september
Omroepwest.nl/amazing80s

tv west

Het Oranjehotel was de bijnaam voor de Scheveningse gevangenis tijdens de Tweede Wereldoorlog. 25 duizend mensen zaten hier opgesloten. Jaarlijkse wordt een herdenking georganiseerd, samen met overlevenden, nabestaanden en andere betrokkenen. Met toespraken, bijzondere reportages en kransleggingen bij de authentieke dodencel, cel 601.

LIVE Herdenking Oranjehotel
zaterdag 24 september
11.00 uur op TV West en online

Bijna alle programma's op TV West worden herhaald. Kijk voor alle uitzendtijden in de gratis Omroep West app of op Omroepwest.nl.

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

Munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? U bent niet de enige met vragen over een verzameling munten, postzegels, papiergeld, ansichtkaarten of penningen. Daarom houdt de Munten- en Postzegel Organisatie (MPO) elke woensdag een open inloopdag. Wie zijn of haar verzameling deskundig en gratis wil laten beoordelen, kan tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij de MPO, Energieweg 7, IJsselstein, nabij Utrecht. Aansluitend is er desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Informatie: 030-6063944 of kijk op www.mpo.nl.

Goud, zilver, kunst, curiosa en militaria

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? En hebben die oude onderscheidingen en militaire spulletjes nog waarde? Allemaal vragen met betrekking tot goud, zilver, kunst en curiosa of militaria. Bezoek eens onze open inloopdag, elke donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. U bent dan welkom bij MPO/Heritage op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: 030-6063944.

Doe mee met cursussen en activiteiten bij Woej

Zin om iets nieuws te leren, creatief of sportief bezig te zijn of gewoon gezellig langs te komen? Dan kunt u bij Woej terecht. In onze wijk- en dienstencentra De Plint, De Groene Loper en Oranjehoek zijn er van maandag tot en met vrijdag dagelijks activiteiten en cursussen waaraan u deel kunt nemen. Maar ook als u geen activiteit of cursus volgt bent u van harte welkom! U kunt altijd gewoon binnenlopen voor een kopje koffie of thee en een praatje.

U kunt zich aanmelden via onze website www.woej.nl (activiteitenkalender). Het is ook mogelijk om langs te gaan bij één van onze wijkcentra en u daar in te schrijven. Voor meer informatie kunt u bellen met **070 - 205 47 50** van maandag t/m vrijdag tussen 9:00 en 13:00 uur.

Wijk- en dienstencentrum De Plint, Prins Frederiklaan 7 in Leidschendam
Wijk- en dienstencentrum De Groene Loper, van Royenstraat 2 in Voorburg
Wijk- en dienstencentrum Oranjehoek, Oranje Nassaustraat 1 in Voorburg

Zondagochtendconcerten in het World Forum Theater Den Haag

Vanaf dit najaar zullen de bekende Zondagochtendconcerten – die al ruim 35 jaar in de Doelen te Rotterdam hebben plaatsgevonden – wederom in Den Haag georganiseerd worden!

Wanneer & waar: World Forum Theater te Den Haag en de Doelen te Rotterdam.

De concerten zijn van 11.00 tot 12.15 uur zonder pauze. Vrij zitten.

Meer informatie en kaartjes: www.zondagochtendconcerten.nl of via 010 4225244.

Vliegerfestival Scheveningen

Vliegerfestival Scheveningen is het grootste internationale vliegerevenement van Nederland. Tijdens het Vliegerfestival zijn ten zuiden (links) van De Pier de meest bijzondere vliegers uit alle hoeken van de wereld te bewonderen. Vliegeraars uit tientallen landen presenteren vliegershows en demonstraties in verschillende thema's en disciplines: powerkiting, stuntvliegers en megakite-éénlijnsvliegers. Vrijwel elk jaar is de grootste vlieger van Europa aanwezig tijdens het festival. De shows bieden een adembenemend schouwspel met vliegers in fantastische kleuren, talloze maten en met de meest waanzinnige vormen. Op zaterdagavond na 20:00 uur worden er vliegers met lampjes de lucht in gelaten. Naast het demonstratieterrein is altijd plek genoeg om zelf te vliegen. Beginnende en ervaren vliegeraars, groot of klein, iedereen is welkom om z'n eigen vlieger op te laten. Ten slotte zijn er tijdens het vliegerfeest verschillende workshops voor kinderen waar ze zelf vliegerijtjes of vliegers kunnen maken en versieren.

Wanneer & waar: za 24 & zo 25 sept, 11.00-17.00u, Scheveningen strand
Meer info via vliegerfeestscheveningen.nl

De enige politieke feestdag die ons volk kent

In de zeventiende en achttiende eeuw werd de naam Prinsjesdag gebruikt voor de verjaardag van een van de prinsen van Oranje. Ook toen ons land een monarchie werd, sprak men nog steeds van Prinsjesdag wanneer de koning of koningin jarig was, hoewel de vordeden Koningsfeest en Koningsverjaardag ook wel gebruikt werden. Het is onduidelijk wanneer de opening van de zitting van de Staten-Generaal deze naam kreeg. De oudst bekende bron waarin deze koppeling genoemd wordt, betreft een gedicht uit 1878 en daar wil ik iets over vertellen.

In 1878 verscheen te Maassluis het boekje *Politieke gedichten door een Schoolmeester*. Het werd uitgegeven door Het Nederlandsch Onderwijzers Genootschap en de schrijver ervan wilde kennelijk anoniem blijven. Gezien de inhoud van dit satirische gedicht is dat niet zo verwonderlijk. Overigens moet hij niet verward worden met de bekende dichter Gerrit van de Linde (1808-1858) die gebruikmaakte van het pseudoniem De Schoolmeester. Zelf schrijft hij hierover in het voorwoord van de tweede druk: “Daarenboven heeft men, op den titel van dit boekken afgaande, mijn werk met dat van dé

Schoolmeester vergeleken! Men gelieve de verzekering echter aan te nemen, dat een aanmatigende gelijkstelling geen oogenblik in mijn brein is opgekomen.” Wel is mij duidelijk geworden dat hij dankbaar gebruikgemaakt heeft van de manier waarop die andere schoolmeester zijn satirische gedichten schreef. Want een satirisch gedicht is het. Hij drijft de spot met de manier waarop deze plechtigheid plaatsvond. Na lezing van het hele gedicht viel het mij op dat er niet zoveel veranderd is na al die jaren. Ook schreef hij in het voorwoord: “Ik draag deze berijmde schets van het constitutioneel en parlemen-

*Politieke gedichten.
Rechts: Minister-president in 1878
Johannes Kappeyne van de Copello*

tair raderwerk op aan de zeer weinige (!) Nederlanders, die geen begrip hoegenaamd hebben van het prozaïsch staatsorganisme.” Ik zal aan het eind van dit artikel een deel van het gedicht overnemen. Het hele gedicht bestaat uit 140 regels en dat lijkt me iets te veel voor deze bijdrage.

In 1880 verscheen er een krantenartikel waarin het woord Prinsjesdag ook wordt gebruikt. “Heden had de plechtige vereenigde zitting der Kamers plaats, die waarin de Koning zelf tot de vertegenwoordigers des volks 't woord richt. Het is de eenige politieke feestdag die ons volk kent. De ‘Prinsjesdag’ wordt in de Residentie steeds als een publiek feest gevierd. Van de torens en de openbare gebouwen, uit de woningen in de straten die de Koninklijke stoet passeert, wapperen vlaggen. Duizenden vreemdelingen stroomden uit alle richtingen toe, om de straten van den Haag te vullen, en het is overal even woelig en druk.”

In 1878 was Willem III de regerende vorst en de minister-president was toen Johannes Kappeyne van de Copello. Voordat ik een deel van het betreffende gedicht overneem nog even een kort gedicht van de hand van dezelfde schoolmeester. Hieruit blijkt dat de manier waarop de leden van de Tweede Kamer elkaar toespraken niet onderdoet voor de manier waarop dat nu gebeurt. Ook geeft hij aan dat het ontwikkelde deel van de natie alleen uit liberalen bestond en daar maak ik ernstig bezwaar tegen.

*Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl*

*Hoogst interessant,
Volgens de krant,
Is het voor het ontwikkeld deel van het land,
(Dat is de natie van den liberalen kant),
Om nu en dan eens naar het Binnenhof te gaan,
En stillekens achter de deur te blijven staan,
Om met eigen ooren.
Het gekrakeel der partijen aan te hooren.
De heeren in de kamer noemen dat
Een politiek debat!*

DE OPENING DER ZITTING VAN DE STATEN-GENERAAL.

*De opening der zitting van de Staten-Generaal
Is een optocht van wetgevers in pontificaal.
Bij zulk een plechtige zitting zijn de twee Kamers één
Hetgeen als zeer fideel niet alleen,
Maar als iets zeldzaams moet worden aangemerkt,
Wijl gewoonlijk de eenheid, hoe kunstmatig ook bewerkt,
Tusschen de Kamers tot zeer kleine afmetingen is beperkt.
Maar niet alleen de leden van de Staten-Generaal,
Ook andere landsgrooten zijn op zoo'n dag in de zaal,
Om 't eerst en direct van den Koning te hooren,
Of Z.M. aan 's lands toestand heeft gewonnen of verloren,
En om te vernemen wat in een volgend jaar
Behoudens ongezien gevaar,
Door de Regeering zal worden verricht,
Volgens haar eer, geweten en plicht.
De Koning komt binnen in een prachtigen rok,
Met een beremuts onder den arm en zonder stok.
Wanneer de troonrede is uitgesproken, verlaat Z.M. de zaal
Met heel zijn gevolg, met en benevens al hun praal,
En wordt, even als bij zijn komst, door de acht
Heeren leden van de politieke eerewacht
Tot aan de buitendeur vergezeld,
Waarop de commissie terugkeert en den President vertelt,
Dat de Koning zijn tocht naar wensch heeft volbracht,
Wat trouwens iedereen wel dacht,
Omdat – ik behoef het bijna niet te zeggen –
Geen sterveling Z.M. een stroo in den weg zou durven leggen.
De Koning rijdt altijd als hij de Kamers ontsluit
Met bijzonder mooie paarden en koetsen uit.
Op straat is 't bij de openings-festiviteit
Veel vrolijker dan bij een begrafenis-plechtigheid.
En iedereen weet,
Met de zekerheid van een profeet,
Dat de opening van de Staten-Generaal
De heropening is van 't politiek kabaal.
Maar bovenal is het zoo'n vrolijken dag
Omdat sedert de 'Prinsjesdag' 't leven zag,
Altijd een optocht is gehouden
Die de lui als iets prachtigs beschouwden.
En waarvoor dan ook uit alle oorden
Duizenden boeren en buitenlui naar de Residentie spoorden.
Op straat, op een wagen of op 't dak van een woning
Hun stem te voegen bij 't koor van 'Leve de Koning!'
U ziet het, er is in die 144 jaar niet zo heel veel veranderd.*

Koning Willem III

Puzzelpagina

1 ZWEEDSE PUZZEL

voetbal- pool		de onbe- kende		ijdelruit		deel v.d. voet		beet	
peul- vrucht		handvat		welpen- leidster		Grieks eiland		wettig	
				zangnoot					
tegenover			lijn			3			
bloemen- optocht			naald- boom						
1					griezelig				
					anno Christi				lekkernij
riv. in Spanje	lekkerbek	vlak					annexus		7
		livrei- knecht					schouder- mantel		
				poeder- chocola					
				stoom- schip					
planeet	5				bemoedi- ging	zeewier			
schouder- blok					opbrengst				
			afsluit- middel					loopstok	
			koper						
water- door- latend				toestand v. sufheid			4		vezel- plant
narede				voor- zetsel					
2		8				televisie			
						gesloten			
uitgebak- ken spek		discipel			6				
		ad acta							
				halsbont					
friet						gravure	9		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Wij feliciteren de winnaars van de vorige editie met een mooie prijs, aangeboden door de Fifties Store. De drie sets onderzetters gemaakt van echte vinylplaten gaan naar:
J.G. Hodorp te Den Haag
Maja Bakker te Leidschendam
Hans Dolleman te Den Haag

Let op! U dient de prijs zelf op te halen bij de Fifties Store.

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke prijs van de Fifties Store!

Oplossingen vorige editie:
Sudoku: 7, Kruiswoord: Scholier

U kunt de oplossingen tot 29 september 2022 mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl.

Crosley Cruiser 2 Platenspeler
Paarse platenspeler t.w.v. € 97,95, werkt op batterijen en netstroom.

Verkrijgbaar bij de Fifties Store,
Namensestraat 73, Den Haag
www.fiftiesstore.nl

2 WOORDZOEKER

E	R	E	L	A	H	N	I	R	F	M	C
S	G	L	O	R	I	E	U	S	R	O	A
R	E	V	U	E	A	R	T	I	E	S	T
P	Z	C	R	N	N	V	C	H	H	N	H
E	I	T	A	L	E	R	R	O	C	E	E
K	N	E	R	E	T	T	E	K	O	K	T
E	D	E	D	T	O	I	N	B	P	E	E
L	T	I	E	S	P	D	N	E	M	R	R
E	E	N	V	E	R	D	I	E	N	E	R
F	O	G	A	O	E	M	A	L	S	I	G
Z	I	N	N	T	V	I	S	C	O	S	E
G	O	P	M	E	T	S	G	N	A	Z	E

AIRCO	GEZINDTE	PEKEL	TREIN
CATHETER	GLORIEUS	POCHER	VEEDIEF
CORRELATIE	INENTEN	REKENSOM	VERPOTEN
EENVERDIENER	INHALER	REVUEARTIEST	VISCOSE
ENGEL	ISLAM	TANTE	ZANGSTEM
ESSEN	KOKETTEREN	TEMPO	ZONET
GEMBER	LUNET	TOESTEL	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Opheffingsuitverkoop tot 70% korting

☎ 070 3457 447
✉ info@depers-tapijten.nl
🌐 www.depers-tapijten.nl
📍 Noordeinde 107,
2514 GE Den Haag

